

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်
သတင်းထုတ်ပြန်ချက်အမှတ် (၅/၂၀၁၆)

၁။ ကချင်ပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့တွင် တည်ရှိသော အကျဉ်းထောင်၊ ရဲအချုပ်ခန်း၊ ဆေးရုံအချုပ်ခန်း၊ တရားရုံးအချုပ်ခန်းနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးစခန်းတို့အား မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်မှ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော ဦးဇော်ဝင်း၊ ဒေါက်တာ ဉာဏ်ဇော်နှင့် ဒေါ်မြမြတို့သည် ၂၉-၃-၂၀၁၆ နေ့မှ ၃၁-၃-၂၀၁၆ နေ့ထိ သွားရောက် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခဲ့ပြီး အကျဉ်းသား ၂၂ ဦး၊ အကျဉ်းသူ ၉ ဦး၊ အချုပ်သား ၂ ဦး၊ အချုပ်သူ ၃ ဦး၊ စုစုပေါင်း ၃၆ ဦးတို့အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့၏ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များ

၂။ အောက်ပါအတိုင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိရပါသည်-

(က) **မြစ်ကြီးနားအကျဉ်းထောင်**

- (၁) မြစ်ကြီးနားအကျဉ်းထောင်သည် “က”အဆင့် အကျဉ်းထောင်ဖြစ်ကြောင်း၊ တစ်ဦးလျှင် ၁၈ စတုရန်းပေနှုန်းဖြင့် ထားရှိနိုင်သည့်ဦးရေ ၁၈၆၈ ဦးဖြစ် သော်လည်း လက်ရှိဦးရေ ၂၈၇၁ ဦးဖြစ်သဖြင့် ဝင်ဆံ့မှုထက် ကျော်လွန်နေ ကြောင်း၊ နေရာထိုင်ခင်း၊ ရေချိုးခြင်းနှင့် အိမ်သာသုံးခြင်းများတွင် ကျပ်တည်း နေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (၂) ရေသန့်စက်ရှိသော်လည်း အကျဉ်းသားများအား ရေသန့်ဖြန့်ဝေခြင်း မရှိ ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (၃) အကျဉ်းသားအိပ်ဆောင်အချို့တွင် ကွပ်ပျစ်များလုံလောက်မှုမရှိသဖြင့် အချို့ အကျဉ်းသားများ သံမံတလင်းပေါ်တွင် အိပ်စက်နေရပါသည်။
- (၄) အိပ်ဆောင်အချို့တွင် ကွပ်ပျစ်များပေါ်၌ ခင်းထားသည့် ဖယောင်းပုဆိုးများ စုတ်ပြဲနေပါသည်။
- (၅) သာမန်လျှော့ရက်၊ ခန့်မှန်းလွတ်ရက်များနှင့်ပတ်သက်၍ အကျဉ်းသားအချို့မှ သိရှိခြင်း မရှိပါ။
- (၆) နေမကောင်းသောအကျဉ်းသူများအတွက် သီးသန့်နေရာ မရှိပါ။
- (၇) အကျဉ်းသား၊ အကျဉ်းသူများ သုံးရေ မလုံလောက်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (၈) အိပ်ဆောင်များတွင် လူဦးရေကျပ်တည်းသဖြင့် အနံ့အသက် ဆိုးရွားပါသည်။

(၉) အကျဉ်းသူများအတွက် အမျိုးသမီး လစဉ်သုံးပစ္စည်းများ ထုတ်ပေးမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁၀) အချို့အကျဉ်းသားအိပ်ဆောင်မှူးများမှ နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း ရုန်းရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆိုနေမှုများရှိကြောင်း ကြားသိရပါသည်။

(ခ) မြစ်ကြီးနားမြို့မရဲစခန်းအချုပ်

(၁) အချုပ်ခန်းအတွင်း လေကောင်း/လေသန့် မရရှိကြောင်းနှင့် သန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂) ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများတွင် အနံ့အသက်များ ဆိုးရွားပါသည်။

(၃) အချုပ်ခန်းအတွင်း အမှိုက်ပုံး မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၄) အချုပ်သူများ ထားရှိသောအခန်းတွင် ရေလောင်းအိမ်သာမရှိဘဲပလတ်စတစ်ပုံးဖြင့်သာ အသုံးပြုနေရကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဂ) မြစ်ကြီးနားပြည်သူ့ဆေးရုံ အချုပ်ဆောင် (Guard Ward)

(၁) မျက်နှာကျက် ပျက်စီးပြီး မိုးယိုနေပါသည်။

(၂) ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာအား အမျိုးသား/အမျိုးသမီး ခွဲခြားထားမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဃ) မြစ်ကြီးနားမြို့၊ ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်ချုပ် အချုပ်ခန်း

(၁) အချုပ်ခန်းဝင်ပေါက်သည် ၂ ပေခွဲပတ်လည်ခန့်သာရှိ၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ ဝင်ရောက်ရပါသည်။

(၂) အချုပ်ခန်းအတွင်းရှိ အိမ်သာများ ညစ်ပတ်နေပါသည်။

(င) ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးစခန်းများ (စီတာပူဆွတ်ဗိုင်းတောင်၊ မန်ခိန်၊ ရွှေစက်၊ တပ်ကုန်း အင်ဂျန်ဒုံ၊ လယ်ကုန်းဇီးအုန်၊ မြို့သစ်ကြီး ဂျန်မိုင်ကောင်း နှစ်ခြင်းနှင့် အာရ်စီ)

(၁) WFP, UNHCRနှင့်အခြား INGOsများက ယခင်ကလုံလောက်မှုရှိစွာ ရိက္ခာထောက်ပံ့ပေးခဲ့သော်လည်း ယခု လူ ၁ ဦးချင်းစီအား ၁ လအတွက် ထောက်ပံ့ငွေ ၉၀၀၀ ကျပ်မှ ၁၃၀၀၀ ကျပ်အတွင်းသာ ပေးအပ်သဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် လောက်ငှမှု မရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

- (၂) အအေးဒဏ်ခံနိုင်သော အဝတ်အထည်နှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ပြည့်စုံလုံလောက်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (၃) အိပ်ဆောင်များသည် လူဦးရေဝင်ဆံ့မှုထက် ကျော်လွန်နေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (၄) စီတာပူဆွတ်ငိုင်းတောင်နှင့် ရွှေစက်နှစ်ခြင်းစခန်းများတွင် သုံးရေ လုံလောက်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (၅) ရွှေစက်နှစ်ခြင်းနှင့် တပ်ကုန်းအင်ဂျန်ဒိုစခန်းများတွင် ယင်လုံအိမ်သာသည် လူဦးရေနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက လုံလောက်မှုတမူ မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (၆) စခန်းများတွင် လူဦးရေ တိုးပွားနေကြောင်း သိရှိရပါသည်။
- (၇) စုပေါင်းမီးဖိုဆောင်များ ထားရှိသော်လည်း အချို့စခန်းများတွင် အခန်းအတွင်း၌ မီးဖိုများအသုံးပြုနေကြသဖြင့် မီးလောင်မှုများဖြစ်ပွား နိုင်ပါ သည်။
- (၈) စခန်းတွင် နေထိုင်သည့်ကာလ ၆ နှစ်ကျော်လာပြီဖြစ်သဖြင့် အလှူရှင် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးနိုင် မှု လျော့နည်းကျဆင်းလာ ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

အကြံပြုတိုက်တွန်းချက်များ

၃။ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) မြစ်ကြီးနားအကျဉ်းထောင်

- (၁) အကျဉ်းထောင်သည် ဝင်ဆံ့မှုထက် ကျော်လွန်နေပါသဖြင့် အကျဉ်းသား အိပ်ဆောင်များ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်သင့်ပါသည်။
- (၂) အကျဉ်းသားများအား သောက်ရေသန့် တိုက်ကျွေးသင့်ပါသည်။
- (၃) ကွပ်ပျစ်များ အလုံအလောက် ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၄) အိပ်ဆောင်တိုင်းတွင် ဖယောင်းပုဆိုးများ အလုံအလောက် ခင်းကျင်းပေးသင့်ပါသည်။
- (၅) သာမန်လျှော့ရက်နှင့် ခန့်မှန်းလွတ်ရက်များအား အကျဉ်းသားအားလုံး သိရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေး သင့်ပါသည်။

- (၆) နေမကောင်းသောအကျဉ်းသူများအတွက် သီးသန့်နေရာ စီစဉ်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၇) အကျဉ်းသား၊ အကျဉ်းသူများအတွက် သုံးရေ လုံလောက်အောင် စီစဉ်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၈) အိပ်ဆောင်များတွင် အနံ့အသက် မရှိစေရန် သန့်ရှင်းရေး ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၉) အကျဉ်းသူများအား အမျိုးသမီး လစဉ်သုံးပစ္စည်းများ ထုတ်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၁၀) အကျဉ်းသားအိပ်ဆောင်မှူးများမှ ရုန်းရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲဆိုနေမှုများအား ပြုပြင်သင့်ပါသည်။

(ခ) **မြစ်ကြီးနားမြို့မရဲစခန်းအချုပ်**

- (၁) အချုပ်ခန်းအတွင်း လေကောင်း/လေသန့် ရရှိရေးနှင့် သန့်ရှင်းသပ်ရပ်မှု ရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၂) ရေချိုးခန်းနှင့် အိမ်သာများတွင် အနံ့အသက် မရှိစေရန် သန့်ရှင်းရေး ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- (၃) အချုပ်ခန်းအတွင်း အမှိုက်ပုံးထားရှိသင့်ပါသည်။
- (၄) အချုပ်သူများ အခန်းတွင် ရေလောင်းအိမ်သာ ထားရှိသင့်ပါသည်။

(ဂ) **မြစ်ကြီးနားပြည်သူ့ဆေးရုံ အချုပ်ဆောင် (Guard Ward)**

- (၁) အမိုးနှင့် မျက်နှာကျက်အား ပြုပြင်သင့်ပါသည်။
- (၂) ရေချိုးခန်းနှင့်အိမ်သာအား အမျိုးသား/အမျိုးသမီး ခွဲခြားထားရှိသင့်ပါသည်။

(ဃ) **မြစ်ကြီးနားမြို့၊ ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်ချုပ် အချုပ်ခန်း**

- (၁) အချုပ်ခန်းဝင်ပေါက်များကို လူတစ်ရပ်အမြင့်ထိ တိုးချဲ့ဖောက်လုပ်သင့်ပါသည်။
- (၂) အချုပ်ခန်းအတွင်း၌ အိမ်သာများသန့်ရှင်းမှု ကောင်းမွန်ရေးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

(င) **ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးစခန်းများ (စီတာပူဆွတ်ဦးတောင်၊ မန်ခိန်၊ ရွှေစက်၊ တပ်ကုန်း အင်ဂျန်ဒုံ၊ လယ်ကုန်းဇီးအုန်း၊ မြို့သစ်ကြီး ဂျန်မိုင်ကောင်း နှစ်ခြင်းနှင့် အာရ်စီ)**

- (၁) လူဦးရေ ဝင်ဆံ့မှုထက် ကျော်လွန်နေသောစခန်းများတွင် အိပ်ဆောင်များ တိုးချဲ့ ဆောက်လုပ် ပေးသင့်ပါသည်။
- (၂) စီတာပူဆွတ်ငိုင်တောင်နှင့် ရွှေစက်နှစ်ခြင်းစခန်းများ တွင်ရေအလုံ အလောက်ရရှိရန် စီစဉ်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၃) ရွှေစက်နှင့် တပ်ကုန်းအင်ဂျန်ဒိုစခန်းများရှိ ယင်လုံအိမ်သာများ တိုးချဲ့ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း၊ အိမ်သာကျင်းများမှ မိလ္လာများအား စုပ်ထုတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၄) စခန်းအတွင်း လူဦးရေ မြင့်တက်နေပါသဖြင့် သားဆက်ခြားရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၅) စခန်းများအတွင်း သတ်မှတ်ထားသောနေရာများ၌ သာချက်ပြုတ်ရေး၊ မီးဘေး လုံခြုံရေးတို့အတွက် ကြပ်မတ်ပေးသင့်ပါသည်။
- (၆) နယ်မြေအေးချမ်းမှု ရှိသောနေရာများတွင် ပြည်နယ်အစိုးရမှ လုံခြုံရေး အာမခံပြီး ပြန်လည်အခြေချရန် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခြင်းနှင့် ပညာပေး ဆွေးနွေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်

ရက်စွဲ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၁ ရက်